

ОСТАПЕНКО ЛЮДМИЛА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

*до написання курсових робіт
із зарубіжної літератури*

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя
Кафедра української мови, літератури,
культурології та журналістики

ОСТАПЕНКО ЛЮДМИЛА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до написання курсових робіт
із зарубіжної літератури**

УДК 378.147:821(075.8)

О76

Рекомендовано Вченою радою

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

(НДУ ім. М. Гоголя)

Протокол № 9 від 27.02.2025 р.

Рецензенти:

Михальчук Н. І. – доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури, культурології та журналістики Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;

Капленко О. М. – доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури, культурології та журналістики Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Остапенко Людмила

О76 Методичні рекомендації до написання курсових робіт із зарубіжної літератури. – Ніжин: НДУ, 2025. – 67 с.

Методичні рекомендації до написання курсових робіт із зарубіжної літератури призначені для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 014 «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література».

Пропоновані рекомендації інформують здобувачів про вимоги до написання курсових робіт і містять поради щодо організації самостійної роботи під час їх виконання.

УДК 378.147:821(075.8)

© Остапенко Л., 2025

© НДУ імені М. Гоголя, 2025

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	4
РОБОЧА ПРОГРАМА	6
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	22
ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	22
НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	32
АПРОБУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	41
ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	48
ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	51
ЛІТЕРАТУРА	55
ДОДАТКИ.....	57

ВСТУПНЕ СЛОВО

Шановні друзі!

Написання курсової роботи із зарубіжної літератури є вагомим науковим проектом на шляху до професійного зростання. Це унікальна можливість застосувати свої знання і навички і зробити власний внесок у вивчення актуальних проблем зарубіжної літератури.

Курсова робота дозволить вам:

- розвинути навички критичного мислення: синтезувати й аналізувати інформацію, оцінювати достовірність джерел інформації та формулювати аргументовані судження, визначати власний підхід до вивчення літератури;
- набути дослідницькі навички: обирати наукову тему, послуговуватися методикою наукового дослідження, порівнювати різні точки зору, формулювати власні гіпотези та висновки, аргументувати свою позицію та захищати її перед науковою спільнотою;
- розвинути творчий потенціал: знаходити нестандартні рішення, використовувати свої знання і навички для створення оригінальних інтерпретацій літературних творів;
- розвинути комунікативні навички в усному і писемному мовленні: структурувати свої думки та оформляти наукові здобутки, полемізувати та дискутувати з дотриманням правил академічної доброчесності, ефективно презентувати результати своєї роботи письмово та під час публічного виступу;
- набути досвід проєктної діяльності: самостійно планувати свою роботу, розподіляти час, досягати поставлених цілей;
- вдосконалити навички саморефлексії: аналізувати власні досягнення та труднощі, формувати висновки про власні сильні сторони та віднаходити напрями подальшого розвитку.

Досвід, отриманий під час виконання курсової роботи, знадобиться у вашій майбутній професійній діяльності. Він стане у нагоді під час підготовки

до уроків, у написанні методичних розробок, проведенні фахових досліджень та керівництві науковою роботою учнів.

Курсова робота допоможе вам зрозуміти, що наукове дослідження – це захопливий творчий процес, який вимагає відповідальності і наполегливості. Пам'ятайте, що кожна проблема, яку ви подолаєте під час написання курсової роботи, додасть вам впевненості у своїх силах.

Бажаю вам успіхів у ваших наукових пошуках!

РОБОЧА ПРОГРАМА

I. Загальна інформація

Заклад вищої освіти	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет	Філології, історії та політико-юридичних наук
Кафедра	Літератури, методики її навчання, історії культури та журналістики
Освітня програма	«Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Курс/семестр	IV курс, VII семестр
Мова навчання	українська
Розробник	кандидат філологічних наук, доцент Людмила Остапенко
Затверджено	засіданням кафедри літератури, методики її навчання, історії культури та журналістики, протокол № 1 від 30 серпня 2024 року
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, що відповідає 90 академічним годинам Для денної форми навчання: 90 годин самостійної роботи; диференційований залік у VII семестрі; для заочної форми навчання: 90 годин самостійної роботи; диференційований залік у VII семестрі
Статус дисципліни	Обов'язкова

Мета та завдання дисципліни

Метою освітньої компоненти «Курсова робота із зарубіжної літератури» є формування у студентів здатності самостійно й успішно розв'язувати комплексні завдання і практичні проблеми у галузі зарубіжної літератури, спираючись на фахові знання літературного процесу зарубіжжя та застосовуючи літературознавчі методи аналізу літературного твору.

Наукове дослідження здійснюється за обраною студентом темою в межах наукової тематики кафедри літератури, методики її навчання, історії культури та журналістики і передбачає самостійне наукове дослідження однієї з актуальних проблем у галузі зарубіжної літератури з можливістю практичного використання результатів дослідження у професійній діяльності.

Місце в структурно-логічній схемі освітньої програми

Дисципліна вивчається у сьомому навчальному семестрі підготовки фахівців.

Пререквізити для вивчення освітньої компоненти: ОК1 Українська мова (за професійним спрямуванням), ОК12 Зарубіжна література та методика її навчання, ОК20 Навчальна практика (з відривом від теоретичного навчання).

Постреквізити: ОК22 Педагогічна практика (виробнича) (з відривом від теоретичного навчання).

II. Компетентності та результати навчання

2.1. Компетентності

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами освітніх програм «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література» сприяє набуттю здобувачами загальних компетентностей (ЗК):

Інтегративна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із відповідних базових та суміжних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.

ЗК8. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у власній професійній діяльності із дотриманням академічної доброчесності.

ЗК10. Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою спеціальних компетентностей (СК)

СК19. Здатність до здійснення творчого наукового пошуку та проведення мікродослідження актуальних наукових проблем на достатньому рівні, прогнозувати та презентувати отримані результати із дотриманням академічної доброчесності.

2. Результати навчання

Виконання курсової роботи зі зарубіжної літератури у комплексі з іншими освітніми компонентами освітньої програми «Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН5. *Володіти* прийомами і методами здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у власній професії на засадах академічної доброчесності.

ПРН21. *Здійснювати* збір, інтерпретацію та застосування даних; *організовувати та здійснювати* наукові й науково-педагогічні дослідження у галузях філології або зарубіжної літератури, методики навчання іноземної мови із дотриманням академічної доброчесності.

III. Методи та засоби навчання

3.1. Методи навчання

Виконання курсової роботи побудоване на компетентнісному і студенто-центричному підходах. Передбачає самостійну роботу здобувачів з досліджен-

ня окремої наукової проблеми на матеріалі літературного(их) твору(ів) з опрацюванням літературознавчих та довідкових джерел за консультаційної допомоги та під контролем наукового керівника. Здобувач має право обрати тему курсової роботи із затвердженого кафедрою переліку або запропонувати власну тему, узгодивши її формулювання з науковим керівником.

Під час виконання наукового дослідження використовуватимуться проблемні методи навчання: евристичний, дослідницький; дедуктивний та індуктивний методи; методи контролю і самоконтролю тощо.

3.2. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- доступ до мережі Інтернет;
- присутність у чаті в месенджері Viber;
- реєстрація на сторінці дисципліни на платформі Уніком.

IV. Зміст навчальної дисципліни

4.1. Анотація змісту за етапами виконання курсової роботи

Розділ 1. Підготовчий етап. Вибір / формулювання теми курсової роботи та її затвердження науковим керівником. Ознайомлення зі станом вивчення наукової проблеми в сучасному літературознавстві. Обґрунтування актуальності і новизни теми. Визначення об'єкту і предмету, мети і завдань дослідження. Вибір методології дослідження. Складання орієнтовного календарного плану виконання курсової роботи та його узгодження з науковим керівником.

Розділ 2. Основний етап. Опрацювання художнього твору / художніх творів і літературознавчих джерел з метою відбору й аналізу фактичного матеріалу. Написання тексту курсової роботи відповідно до визначеної структури. Формулювання висновків і практичного значення проведеного дослідження. Апробація результатів дослідження у форматі доповіді на студентській науковій конференції та їх оприлюднення у формі тез у збірнику матеріалів конференції / статті у «Віснику студентського наукового товариства» або іншому періодичному виданні.

Розділ 3. Підсумковий етап. Оформлення тексту курсової роботи, титульної сторінки, покликань, переліку використаних джерел, додатків відповідно до нормативних вимог. Перевірка тексту основної частини на унікальність. Подання роботи до захисту. Підготовка виступу / презентації за змістом проведеного дослідження. Захист курсової роботи.

4.3. Тематика аудиторних занять та самостійної роботи

Самостійна робота

	Види роботи	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
1	Підготовчий етап	20	20
2	Основний етап	60	60
3	Підсумковий етап	10	10
	Разом	90	90

V. Система оцінювання

5.1. Форми проміжного та підсумкового контролю

Проміжний контроль

- підготовка тексту наукового дослідження за визначеними вимогами і подання на електронну пошту наукового керівника ostapenko.lm@ndu.edu.ua не пізніше як за 10 днів до захисту курсової роботи – 0-50 балів;

- апробація результатів наукового дослідження за змістом курсової роботи / одного з розділів курсової роботи у форматі доповіді на Всеукраїнській / Міжнародній студентській науковій конференції та оприлюднення результатів наукового дослідження у формі тез/статті у науковому виданні (збірнику матеріалів конференції / Віснику студентського наукового товариства НДУ / іншому періодичному науковому виданні) – 0-20 балів за умови наявності сертифікату участі у конференції (10 балів) та публікації / подання матеріалів до друку (10 балів);

Підсумковий контроль

- диференційований залік (публічний захист наукового дослідження) – 0-30 балів.

5.2. Методи та засоби діагностики результатів навчання

Діагностика здійснюється за допомогою кваліфікаційних завдань, що мають перевірити досягнення програмних результатів навчання і продемонструвати здатність здобувача застосовувати отримані знання із зарубіжної літератури для вирішення практичних завдань у фаховій галузі на основі використання емпіричних і теоретичних методів дослідження. Завдання містять орієнтовний опис вимог щодо виконання наукового дослідження, досягнення його мети і завдань, а також публічного захисту курсової роботи. Оцінка за кожне завдання залежить від дотримання студентом поставлених вимог. Підсумкове оцінювання – диференційований залік.

5.4. Критерії проміжного та підсумкового оцінювання

Форми роботи	Складові та критерії оцінювання	Розподіл балів
Виконання наукового дослідження	Актуальність теми дослідження	0-5
	Обґрунтованість мети, завдань і методів дослідження	0-5
	Змістовність дослідження	0-5
	Самостійність аналізу й оцінки інформації	0-5
	Наукова новизна результатів дослідження	0-5
	Переконливість висновків та їх відповідність меті і завданням дослідження	0-5
	Практична цінність дослідження	0-5
	Логічність і структурованість викладу матеріалу	0-5
	Якість оформлення курсової роботи (грамотність і дотримання технічних вимог)	0-5
	Дотримання графіка виконання і своєчасне подання курсової роботи науковому керівнику	0-5

Апробація результатів дослідження	Змістовність дослідження та відповідність його репрезентації у доповіді на студентській науковій конференції	0-3
	Обґрунтованість актуальності дослідження	0-1
	Самостійність виконання дослідження: аналізу й оцінки інформації	0-3
	Аргументація новизни і практичної цінності результатів дослідження	0-2
	Ефективність використання наочності під час доповіді	0-1
	Оформлення тез/статті відповідно до вимог та подання результатів дослідження до збірника матеріалів конференції / студентського наукового періодичного видання	10
	Разом	0-20
Публічний захист наукового дослідження	Обізнаність здобувача у науковій проблематиці дослідження та аргументація актуальності теми	0-5
	Змістовність проведеного дослідження та відповідність його репрезентації під час захисту	0-5
	Новизна і практичне значення результатів дослідження та їх відповідність меті і завданням дослідження	0-5
	Самостійність аналізу й оцінки інформації, аргументованість відповідей	0-5
	Логічність і зв'язність мовлення здобувача, активна участь у дискусії	0-5
	Ефективність використання наочності під час захисту	0-5
	Разом	0-30

За виконання і захист курсової роботи згідно з пунктом 6.4.3.9 Положення про організацію освітнього процесу в НДУ імені Миколи Гоголя здобувач вищої освіти максимально може отримати 100 балів за шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка			Зміст критеріїв оцінки
За національною шкалою	За шкалою ЄКТС		
відмінно	90-100	A	Здобувач вищої освіти чітко визначив цілі і завдання своєї роботи, відповідно до них склав її план, обґрунтував актуальність теми, виконав роботу на високому науково-теоретичному та методичному рівні, повністю розкрив зміст проблеми, зумів сформулювати самостійні переконливі висновки. При захисті роботи показав високий рівень знань, дав логічно побудовані, послідовні, обґрунтовані відповіді на поставлені запитання; уміло використовував аналіз та влучно підбирав критерії для порівняння загальнотеоретичних понять; продемонстрував вільне володіння термінологією при характеристиці різноманітних понять, уміння виділяти й оцінювати корінні проблеми в галузі знань. Під час виконання роботи здобувач вищої освіти активно спілкувався з науковим керівником. Робота виконана вчасно, бездоганно оформлена і відредагована. На думку наукового

Оцінка			Зміст критеріїв оцінки
За національною шкалою	За шкалою ЄКТС		
			керівника робота може бути оцінена на «відмінно».
добре	82-89		Здобувач вищої освіти чітко визначив цілі і завдання своєї роботи, відповідно до них склав її план, обґрунтував актуальність теми, виконав роботу на високому науково-теоретичному та методичному рівні, але при дослідженні проблеми акцентував увагу не на всіх аспектах її прояву, сформульовані здобувачем вищої освіти висновки правильні, однак не зовсім повно концентрують основні результати дослідження. При захисті роботи продемонстровано високий рівень знань, вільне володіння матеріалом дослідження, дано в основному обґрунтовані відповіді на поставлені запитання. Під час виконання роботи здобувач вищої освіти активно спілкувався з науковим керівником. Робота виконана вчасно, належно оформлена і відредагована. На думку наукового керівника робота може бути оцінена на «відмінно» або «добре».
добре	74-81	C	Здобувач вищої освіти чітко визначив цілі і завдання своєї роботи, відповідно до них склав її план, обґрунтував актуальність теми,

Оцінка			Зміст критеріїв оцінки
За національною шкалою	За шкалою ЄКТС		
			виконав роботу на достатньо високому науково-теоретичному та методичному рівні, але за результатами розкриття змісту проблеми сформулював непереконливі висновки чи нелогічні рекомендації. При захисті роботи допускав деякі неточності у відповідях, не завжди міг аргументувати та захистити висловлені ним думки й положення; маючи певні навички аналітичної діяльності, не завжди міг використати їх у відповідях; опрацював усі рекомендовані джерела, але недостатньо оперує ними; використовує для відповіді положення тільки окремих наукових праць; припускається окремих неprincipових помилок при відповіді. Під час виконання роботи здобувач вищої освіти активно спілкувався з науковим керівником. Робота виконана вчасно, проте наявні певні несуттєві недоліки в її оформленні. На думку наукового керівника робота може бути оцінена на «добре».
задовільно	64-73	D	Робота в основному відповідає чинним вимогам. Здобувач вищої освіти в основному розкрив зміст теми відповідно до визначених цілей і завдань своєї роботи, але науково-

Оцінка			Зміст критеріїв оцінки
За національною шкалою	За шкалою ЄКТС		
			теоретичний та методичний рівень її виконання не дуже високий; одержані результати систематизовані та узагальнені недостатньо, висновки зроблені непереконливо, рекомендації не повністю впливають з результатів дослідження. Під час захисту роботи продемонстрував середній рівень володіння матеріалом дослідження; допускав неточності та принципові помилки.
задовільно	60-63	E	Під час захисту роботи продемонстрував слабкий рівень володіння матеріалом дослідження, допускав суттєві неточності та принципові помилки у відповідях на питання, наводив непереконливі або не міг навести жодних аргументів на захист положень роботи. Під час виконання роботи здобувач вищої освіти не завжди проявляв відповідальне ставлення до спілкування з науковим керівником та до необхідності врахування його настанов та вимог. Робота виконана вчасно або з незначним запізненням, допущено суттєві помилки в її оформленні та недоліки в редагуванні. На думку наукового керівника робота може бути оцінена на «задовільно».
незадовіль	35-59	FX	Робота виконана із значними порушеннями

Оцінка			Зміст критеріїв оцінки
За національною шкалою	За шкалою ЄКТС		
НО			чинних вимог. Зміст теми розкрито лише частково, або зміст роботи частково не відповідає темі. Науково-теоретичний та методичний рівень її виконання низький; одержані результати не систематизовані або систематизовані та узагальнені недбало і невдало, висновки і рекомендації формальні, не відповідають змісту роботи. Під час захисту роботи продемонстрував низький рівень володіння матеріалом дослідження, виявив істотні прогалини у знаннях основного навчально-програмного матеріалу, не був спроможним аргументовано відповісти на запитання. Під час виконання роботи здобувач вищої освіти не проявляв активності у спілкуванні з науковим керівником, не враховував його настанов та вимог. Робота виконана з порушенням визначеного строку, значною кількістю суттєвих недоліків в її оформленні та погано відредагована. На думку наукового керівника робота може бути оцінена на «незадовільно» або за певних умов на «задовільно».
незадовільно	1-34	F	Робота за більшістю критеріїв не відповідає чинним вимогам. Зміст теми не розкрито або

Оцінка			Зміст критеріїв оцінки
За національною шкалою	За шкалою ЄКТС		
			зміст роботи не відповідає темі. Науково-теоретичний та методичний рівень її виконання дуже низький; одержані результати не систематизовані, висновки і рекомендації не сформульовані. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти продемонстрував поганий рівень володіння матеріалом дослідження, виявив незнання основного навчально-програмного матеріалу, не був спроможним відповісти на запитання. Під час виконання роботи здобувач вищої освіти не проявляв активності у спілкуванні з науковим керівником, ігнорував його настанови та вимогами. Робота виконана з порушенням визначеного строку, недбало оформлена і не відредагована. На думку наукового керівника робота може бути оцінена на оцінку «незадовільно».

VI. Рекомендовані джерела інформації

6.1 Основні:

1. Остапенко Л.М. Методичні рекомендації до написання курсових робіт із зарубіжної літератури. Ніжин: НДУ. 2025. 38с.
2. Положення Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя про академічну доброчесність. Ніжин: НДУ, 2019. 10с. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozenia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf)
3. ПОЛОЖЕННЯ про випускню кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Ніжин: НДУ, 2023. 21с. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/2022%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84.%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%20%28%D0%B7_%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%202023%29.pdf
4. Положення про організацію освітнього процесу в Ніжинському державному Університеті імені Миколи Гоголя. Ніжин: НДУ, 2018. 46с. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/onp2018.pdf

6.2 Додаткові:

1. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія. У двох томах. Т. 1. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К.: ВЦ «Академія», 2007. 608 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_1/;
Т.2. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К.: ВЦ «Академія», 2007. 624 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_2/
5. Козлик І. Літературознавчий аналіз художнього твору в умовах сучасної міжнаукової та міжгалузевої взаємодії. Брно, 2020. 235 с. URL:

https://chtyvo.org.ua/authors/Kozlyk_Ihor/Literaturoznavchyi_analiz_khudozhnoho_tekstutvoru_v_umovakh_suchasnoi_mizhnaukovoï_ta_mizhhaluzevoi_/

6. Ференц Н.С. Сучасні методологічні засади літературознавства: навчально-методичний посібник для студентів філологічного факультету; Упоряд. О. М. Чижмар; відповід. за вип. В. В. Барчан. Ужгород: Гражда, 2021. 140 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/37051>

6.3 Інформаційні ресурси

7. Бібліотека світової літератури. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/>

8. Читиво. Електронна бібліотека авторів. URL: <https://chtyvo.org.ua/authors/>

9. Національна бібліотека України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПІДГОТОВКА ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

«Зроби крок – і з'явиться дорога»

Стів Джобс

Вибір теми дослідження

Вибір теми дослідження – це перший і тому найважчий крок у виконанні курсової роботи. Від вдалого вибору теми і її формулювання залежить успіх вашого наукового проєкту.

Тема складає основу всього дослідження. Тема визначає напрямок пошуків, матеріал, обсяг роботи, а також методи, які ви будете використовувати. Вдало обрана тема демонструє обізнаність у сучасних тенденціях у галузі та бажання зробити внесок у науковий дискурс;

Тема мотивує до творчості. Якщо тема цікавить і захоплює, то й весь процес написання курсової буде для вас приємним та ефективним. Ви будете мотивовані до пошуку інформації, аналізу джерел і продукування власних ідей. Ви зможете запропонувати свіжий погляд на проблему та розробити оригінальні підходи до її вирішення.

У визначенні теми курсової роботи, ви можете

- скористатися орієнтовним переліком тем (Додаток 1);
- самостійно обрати тему залежно від особистих вподобань щодо твору, літературного жанру, письменника чи епохи та узгодити її з науковим керівником.

В процесі самостійного обрання теми варто послуговуватися SMART методом, який допомагає формулювати чіткі та досяжні цілі.

Застосування SMART методу до вибору теми курсової із зарубіжної літератури

1. Specific (Конкретна)

Тема має бути чітко сформульованою і не містити двозначних трактувань. Наприклад, тема «Стиль Франца Кафки» не конкретна і потребує коригування. У формулюванні теми не визначено, про який саме стиль йдеться: про зовнішній вигляд Ф.Кафки, про манеру поведінки чи про індивідуальний стиль як письменника. Не зрозуміло, яких саме творів Ф.Кафки стосується дослідження стилю: малої прози, романістики, щоденників чи листів.

Шляхом конкретизації теми курсової роботи є визначення об'єкту і предмету дослідження.

Об'єктом дослідження є матеріал для ваших пошуків.

Предмет дослідження – це компонент(и), що ви виокремлюєте в матеріалі і будете аналізувати.

а) Визначте художній твір (твори) письменника, який вас найбільше цікавить. Він стане **об'єктом** вашого дослідження. Для аналізу ви можете обрати будь-який твір зарубіжної літератури незалежно від того, чи він є програмовим. Якщо важко визначитися з вибором тексту, скористайтеся онлайн бібліотеками творів світової літератури в українських перекладах [1], [14].

б) Запитайте себе, що саме ви хочете дослідити у цьому творі. Конкретний аспект, на якому ви збираєтеся зосередитися: жанр, композиція, образ, літературний прийом, проблема тощо, – це є **предмет** вашого дослідження.

Наприклад, у курсовій роботі на тему «Семантика простору в романі Франца Кафки «Замок»» об'єктом дослідження є роман Франца Кафки «Замок», предметом дослідження – семантика простору у творі. У курсовій роботі на тему «Семантика образу книги у романі М.Зузака «Крадійка книжок»» об'єктом дослідження є роман М.Зузака «Крадійка книжок», предметом дослідження – семантика образу книги у творі.

Зразки конкретизованих формулювань тем:

з фокусом на жанрових особливостях: Жанрова природа роману Франца Кафки «Замок»;

з фокусом на композиції: Композиційні особливості роману Франца Кафки «Замок»;

з фокусом на художніх образах твору: Своєрідність системи образів у новелі Франца Кафки «Перевтілення»;

з фокусом на літературному прийомі: Роль художньої деталі у новелі Франца Кафки «Перевтілення»;

з фокусом на проблемі: Проблема ідентичності та її особливості її художнього втілення у новелі Франца Кафки «Перевтілення».

Пам'ятайте: Ретельне ставлення до обрання теми не лише полегшить вам роботу, але й дозволить отримати максимальну користь від цього процесу. Вибір конкретної теми допоможе вам швидше зануритися в матеріал і зосередитися на дослідженні.

2. Measurable (Вимірювана)

Сформулюйте тему так, щоб можна було виміряти результати курсової роботи.

Це дасть можливість спрогнозувати дослідницький внесок і чітко визначити критерії, за якими ви будете оцінювати досягнуті результати.

Наприклад, формулювання теми «Образ Мазепи у романтичній поемі Дж.Г.Байрона» не дає можливості спрогнозувати результати курсової роботи.

Надати вимірюваності очікуваним результатам допоможе визначення мети і завдань дослідження.

а) Переформулюйте тему курсової роботи у вигляді запитання.

Практика переформулювання теми у форматі запитання допоможе вам чітко **визначити мету вашого дослідження** і відповідно скоригувати тему.

Наприклад, якщо ви маєте на меті виявлення характерних рис романтичного героя в образі Мазепи та визначення їхньої ролі у розкритті

авторського задуму у поемі «Мазепа», тоді тему курсової роботи можна сформулювати у такий спосіб: «Особливості образотворення романтичного героя у поемі Дж.Г.Байрона «Мазепа»».

б) Визначте ключові слова теми.

Ключові слова звучать у темі курсової роботи. Ключовими словами у курсовій роботі є об'єкт і предмет дослідження.

Наприклад, у курсовій роботі на тему: «Особливості образотворення романтичного героя у поемі Дж.Г.Байрона «Мазепа»» ключові слова: Дж.Г.Байрон, «Мазепа», романтичний герой, образотворення.

в) Виокреміть основні поняття, якими ви будете оперувати у процесі дослідження.

Виокремлення основних понять полегшить формулювання завдань. Наприклад, у курсовій роботі на тему: «Особливості образотворення романтичного героя у поемі Дж.Г.Байрона «Мазепа» основні поняття: художній образ, романтичний герой, історичний прототип, романтичний сюжет, романтичні мотиви, романтичний пейзаж тощо.

г) Окресліть завдання, які ви ставите у своїй роботі як кроки досягнення мети дослідження.

Наприклад, у курсовій роботі на тему «Особливості образотворення романтичного героя у поемі Байрона «Мазепа»» варто реалізувати такі завдання:

- Систематизувати основні риси романтичного героя за літературознавчими студіями.
- Дослідити історичний прототип образу Мазепи та його реценцію Байроном.
- Проаналізувати еволюцію образу Мазепи в поемі та художні засоби його створення в контексті естетики романтизму.
- Визначити специфіку образотворення романтичного героя у поемі Байрона «Мазепа» та пояснити її роль у втіленні авторського задуму.
- Оцінити актуальність вивчення образу Мазепи як романтичного героя у шкільному курсі зарубіжної літератури.

Пам'ятайте: Чітке формулювання завдань дозволить вам доцільно структурувати роботу, покроково рухатися до мети і орієнтуватися на прогнозовані результати.

3. Achievable (Досяжна)

Дослідження теми курсової роботи має бути для вас досяжним і посильним, відповідати вашим можливостям та ресурсам.

а) Уникайте занадто складної і незнайомої теми, яку буде важко дослідити за відведений час.

Наприклад, тема «Вплив німецької літератури романтизму на творчість Миколи Гоголя» не може бути реалізованою в межах курсової роботи. Натомість цілком досяжною для курсової роботи є тема «Традиції німецької народної казки у повісті М.Гоголя «Шинель»».

б) Враховуйте рівень вашої підготовки, зважте на свої сильні і слабкі сторони.

Поміркуйте, у яких знаннях і вміннях з обраної галузі ви впевнені і зможете їх продемонструвати, досліджуючи обрану тему.

За умови гарної теоретичної підготовки обирайте тему з дослідження форми твору: жанру, сюжетно-композиційних особливостей, художніх засобів тощо. Наприклад, «Антиутопічний вимір роману В.Голдінга «Володар мух».

Якщо вам бракує цих знань з теорії літератури, обирайте тему, більше пов'язану з аналізом ідейного змісту твору. Наприклад, «Особливості художнього осмислення теми «втраченого покоління» у романі Е.Хемінгуея «Прощавай, збрось!»

г) Враховуйте доступність джерел інформації.

Зберіть інформацію про дотичні до теми наукові джерела, використовуючи бібліографічні каталоги та інтернет ресурси. Переконайтеся, що матимете достатньо матеріалу для написання курсової роботи.

Зверніть особливу увагу на джерельну базу, якщо ви орієнтовані на новітню зарубіжну літературу, зокрема на дослідження творів, які нещодавно

перекладені українською мовою або ще чекають на зустріч з вітчизняним читачем. У тому випадку, якщо ви обираєте тему на зразок:

«Особливості художньої рецепції теми «втраченого покоління» у романі Крістін Ханни «З життям наодинці»»;

«Модель суспільних відносин та її художнє втілення у романі Деніела Кіза «Квіти для Елджернона»»;

«Симулякри і симуляція Чака Паланіка (за романом «Привиди»)»;

«Дитинство з емоційно нестабільними батьками та його художній вимір в автобіографіях Тари Вествуд «Educated» та Дженнет Маккарді «I'm glad my mom died»», – вам доведеться працювати головним чином самостійно і бути готовими опрацьовувати текст і наукові джерела мовою оригіналу.

д) Оберіть методи дослідження – інструментарій, який допоможе реалізувати поставлені завдання.

Методи літературознавчого дослідження необхідно обирати відповідно до теми і мети курсової роботи. Докладніше дізнатися про літературознавчі методи: біографічний, порівняльно-історичний (компаративний), культурно-історичний, історико-функціональний, метод міфологічної критики, психологічний, психоаналітичний, феноменологічний, герменевтичний, формальний, соціологічний та ін., – варто у фахових джерелах з літературознавчої методології [3], [13].

У процесі літературознавчого дослідження зазвичай використовується кілька методів, які дозволяють виконати різні завдання.

Наприклад, досліджуючи такі теми, як от:

«Традиції німецької народної казки у повісті Миколи Гоголя «Шинель»»;

«Символіка архаїчних вірувань у романі Стівена Кінга «Воно»»;

«Архетип острова у романі Вільяма Голдінга «Володар мух» тощо, – доцільно послуговуватися методом міфологічної критики.

Теми на зразок таких, як:

«Типологія жіночих образів у романах Джейн Остін «Гордість і упередження» та Шарлотти Бронте «Джен Ейр» (порівняльний аналіз)»;

«Проблема фемінізму в романі Ельфріди Єлінек «Коханки» і повісті Ольги Кобилянської «Царівна» (компаративний аналіз)» тощо, – передбачають застосування компаративного методу дослідження та методу феміністичної критики.

Дослідження таких тем, як от:

«Художня реалізація проблеми самовизначення у новелі Франца Кафки «Перевтілення»;

«Специфіка вираження авторської присутності в романі Д. Г. Лоуренса «Коханець леді Чаттерлей» тощо, – потребує використання біографічного та психоаналітичного методів.

4. Relevant (Релевантна)

Тема курсової роботи має бути актуальною в сучасному літературознавстві.

а) Обмірковуючи актуальність теми, передусім визначте сенс проблеми.

Подумайте про те, чому ця тема є проблемою і потребує вирішення.

Тема може торкатися сучасної літератури і може стосуватися класичних творів, але проблемою вона стає у тому разі, коли досі не є вичерпаною, наприклад:

«Художні засоби вираження авторської позиції у романі Г.Флобера «Пані Боварі»;

«Концепт страху в готичному романі Брема Стокера «Дракула»»;

«Ідея фатуму та особливості її художнього втілення у романі Т.Гарді «Тесс із роду д'Ербервілів»

«Семантика кольору в романі Джона Голсворсі «В зашморгу»»;

«Інтер'єр та пейзаж як засіб соціопсихологічної характеристики персонажів роману Дж.Голсворсі «Власник»».

Тема може передбачати інтерпретацію відомого твору з нового ракурсу, як от:

««Серце темряви» Д. Конрада як антиколоніальний роман»;

«Автобіографічний аспект роману Габріеля Гарсія Маркеса «Сто років самотності»;

«Біблійні мотиви в романі Маргарет Мітчел «Віднесені вітром»»;

«Функціональність архетипу острова у романі Вільяма Голдінга «Володар мух»»

«Релігійний підтекст роману Курта Воннегута «Бійня № 5, або Хрестовий похід дітей» тощо.

Завжди релевантними є теми компаративного характеру, що базуються на зіставленні художніх творів різних авторів, як от:

«Порівняльно-функціональний аналіз семантики кольорів у повістях М. Гоголя «Шинель» та Ч. Діккенса «Різдвяна пісня в прозі»;

«Художні особливості системи образів у поезіях Ш.Бодлера «Альбатрос» та А.Рембо «П'яний корабель»;

«Компаративний аналіз повісті-притчі Річарда Баха «Чайка на ймення Джонатан Лівінгстон» та філософської казки-притчі Антуана Сент-Екзюпері «Маленький принц».

«Світ дитинства та художні особливості його змалювання у творах М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» та Роальда Дала «Матильда»;

«Конфлікт особистості та суспільства в романах Стендаля «Червоне і чорне» та Патріка Несса «Ходячий хаос. Ніж, якого не відпустиш»: порівняльний аналіз»;

Продуктивними в компаративному аспекті є теми міждисциплінарного характеру на зразок:

«Компаративний аналіз роману Оскара Вайльда «Портрет Доріана Грея» та сучасної екранізації Олівера Паркера «Доріан Грей»;

«Смислове навантаження ілюстративного матеріалу в україномовному виданні роману Ернеста Хемінгуея «Прощавай, зброє!»»

«Художня рецепція роману Ф.Фіцджеральда «Великий Гетсбі» в екранізації База Лурмана»,

«Читацьке і глядацьке сприйняття філософської казки А. де Сент-Екзюпері та анімаційної стрічки М. Осборна «Маленький принц»;

«Компаративний аналіз роману Стівена Кінга «Кладовище домашніх тварин» та сучасної однойменної кіноадаптації Кевіна Колша та Денніса Відмаєра»;

«Художня рецепція трагедії Вільяма Шекспіра «Гамлет» у кіноверсії Франко Дзеффіреллі».

б) Ознайомтеся зі станом вивчення цієї наукової проблеми в сучасному літературознавстві.

Використовуючи бібліотечні каталоги [4], наукові бази даних, інтернет ресурси, знайдіть наукові джерела за обраною темою.

Систематизуйте і проаналізуйте зібрану інформацію.

Визначте прогалини, дискусійні моменти, невирішені проблеми, перспективні напрями дослідження теми.

Зверніть увагу на наукові публікації за останні 10 років. Переконайтеся, що тема, яка вас цікавить, є актуальною в сучасному літературознавстві.

в) Обґрунтуйте актуальність обраної теми та новизну очікуваних результатів вашого дослідження.

Чітко сформулюйте, чого саме ви хочете досягти у курсовій роботі.

Визначте, що саме ви збираєтеся дослідити, простежити, проаналізувати, систематизувати, порівняти, з'ясувати, визначити.

Поміркуйте, який внесок ви хочете зробити у дослідження обраної теми: вперше дослідити тему, заповнити прогалини у дослідженнях теми, запропонувати новий погляд на проблему чи застосувати новий ракурс дослідження проблеми.

Подумайте, які перспективи ви відкриєте у дослідженні теми, твору, напрямку.

Вкажіть, як практично можна застосувати результати вашої роботи, у якій сфері і в який спосіб.

г) Пов'яжіть формулювання теми з вашими особистими інтересами та майбутньою професійною діяльністю.

Занурення в цікаву вам тему дозволяє досягти глибшого розуміння матеріалу та отримати якісніші результати. Проаналізуйте свої інтереси. Поміркуйте, що вас найбільше цікавить у літературі. Запитайте себе, яка літературна епоха, автори, жанри, твори вам подобаються.

Вибір теми, пов'язаної із майбутньою професією, також сприятиме розвитку необхідних для вас навичок і компетенцій. Подумайте про власну професійну реалізацію. Поміркуйте, які фахові навички, потрібні для успішного успіху, допоможе розвинути обрана тема.

Для майбутнього вчителя релевантною є тема, дотична до шкільної програми з зарубіжної літератури, наприклад: «Екзистенційна концепція Альбера Камю та особливості її художнього втілення у романі «Чума»».

Майбутнього літературного критика може зацікавити тема на зразок: «Роман Шарлотти Бронте «Джен Ейр» з погляду феміністичної критики».

Майбутній блогер може обрати тему на зразок: «Трагедія В. Шекспіра «Ромео і Джульєтта» у кіноверсії Карла Карлеї».

Для майбутнього перекладача релевантною буде тема, пов'язана з перекладами літературного твору, наприклад: «Особливості перекладів 66-го сонета Вільяма Шекспіра українською мовою».

Пам'ятайте: Релевантна тема демонструє коло ваших інтересів, вашу обізнаність у сучасних літературознавчих тенденціях та дозволяє визначити місце вашої роботи в науковому дискурсі.

5. Time-bound (Обмежена у часі)

Визначте чіткі часові межі для виконання курсової роботи та її етапів.

а) Складіть орієнтовний календарний план виконання курсової роботи.

Позначте всі етапи виконання курсової роботи, дотримуючись послідовності.

б) Встановіть дедлайни етапів виконання роботи.

Складіть графік виконання роботи, розподіливши час на кожен етап. Заповніть календарний план за визначеним зразком (Додаток 2) і узгодьте його з науковим керівником.

в) Чітко дотримуйтесь дедлайнів під час виконання курсової роботи.

У процесі роботи план може змінюватися. Проте встановлені часові межі допоможуть вам працювати в оптимальному режимі і виконати курсову роботу вчасно.

Пам'ятайте: Виконання курсової роботи – це комплексний процес, який вимагає систематичного підходу та ретельного планування.

НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Ви визначилися з темою, тож час розпочати роботу над текстом курсової роботи.

Створіть електронну теку з відповідною назвою і надалі зберігайте в ній усі структурні компоненти курсової роботи окремими файлами.

Ознайомтеся з вимогами до мови, змісту, структури курсової роботи, які визначені нормативними документами НДУ імені Миколи Гоголя [5],[6],[7], і дотримуйтеся їх.

Мова виконання курсової роботи

Курсова робота з зарубіжної літератури виконується українською мовою. Художні твори використовуються в українському перекладі. У бібліографічному описі джерела має бути вказаний перекладач твору [10]. В разі використання різних перекладів твору ці джерела мають бути зафіксовані у списку літератури як окремі позиції.

Англомовні художні твори і наукові джерела, котрі ще не перекладені українською, можуть цитуватися мовою оригіналу і супроводжуватися вашим авторським перекладом із відповідною ремаркою, наприклад: (Переклад автора. – Л.О.).

Структура курсової роботи

Структура курсової роботи є визначеною і має відповідати вимогам до наукових робіт. Вона передбачає такі структурні компоненти:

Титульна сторінка визначеного зразка.

Анотація змісту та результатів дослідження українською та англійською мовою обсягом до 1800 символів з **ключовими словами**, що характеризують об'єкт і предмет дослідження, українською і англійською мовами.

Зміст курсової роботи визначеного зразка, що відтворює всі складники структури дослідження з номерами початкових сторінок їхнього розміщення:

Вступ з обґрунтуванням актуальності, новизни, практичного значення, характеристикою мети і завдань дослідження

Теоретичний розділ з підрозділами і висновками

Практичний розділ з підрозділами і висновками

Загальні висновки з підсумком роботи

Перелік використаних джерел визначеного зразка

Додатки (таблиці, ілюстрації, методичні розробки тощо).

Кількість розділів основної частини курсової роботи може варіюватися залежно від мети і завдань дослідження.

Написання вступу курсової роботи

Обираючи за SMART методом тему майбутнього дослідження, ви підготувалися до написання вступу курсової роботи. Час його оформити.

Обґрунтуйте **актуальність теми**: поясніть її важливість, нагальність, дискусійність, недостатню вивченість тощо (1 абзац).

Стисло схарактеризуйте **стан вивченості теми** у фахових джерелах: зробіть короткий огляд дотичних до теми наукових студій і доведіть, що обрана вами тема потребує подальшого дослідження (1 абзац).

Вкажіть **об'єкт** (літературний твір) та **предмет дослідження** (тема, проблема, мотив, сюжет, композиція, образ, хронотоп, жанр тощо) (2 речення).

Визначте **мету дослідження**, що передбачає рішення наукової проблеми, яка вас зацікавила (1 речення).

Розбийте мету на конкретні, логічно пов'язані між собою **завдання дослідження** які необхідно виконати для досягнення кінцевого результату. У такий спосіб ви моделюєте алгоритм вирішення наукової проблеми. Вкажіть, що саме ви плануєте проаналізувати, систематизувати, описати, простежити, встановити, обґрунтувати, розробити тощо (1 абзац).

Вкажіть обрані відповідно до визначених завдань **методи дослідження** – інструменти, які ви будете використовувати. Виконання окремих завдань може потребувати різних методів: (біографічний, порівняльно-історичний (компаративний), культурно-історичний, історико-функціональний, метод міфологічної критики, психологічний, психоаналітичний, феноменологічний, герменевтичний, формальний, соціологічний тощо)[3], [13] (1 абзац).

Спрогнозуйте **наукову новизну** результатів дослідження, сформулюйте очікуваний внесок у розробку теми. Вкажіть, що вперше буде вами здійснено, проаналізовано, систематизовано, визначено тощо (1 абзац).

Обґрунтуйте **практичне значення** отриманих результатів: масштаби впливу, можливості застосування, перспективи подальшого дослідження тощо (1 абзац).

Пізніше ви додасте до вступу інформацію про

- **апробацію результатів дослідження** на наукових конференціях (із зазначенням назв і дат проведення) (1 абзац),
- **публікації за змістом вашого дослідження** (із зазначенням тем і з посиланнями на ресурси їх оприлюднення) (1 абзац).

Обсяг вступу до курсової роботи має становити орієнтовно 2 сторінки (Додаток 3).

Пам'ятайте: від чіткості формулювань у вступі до курсової роботи залежатиме її структура.

Написання основної частини курсової роботи

Перш ніж розпочати написання основної частини курсової роботи, потрібно визначитися з її змістом (Додаток4).

Зміст основної частини курсової роботи

Зміст основної частини курсової роботи зумовлюється **метою і завданнями дослідження**.

Відповідно в процесі написання основної частини курсової роботи, необхідно дотримуватися **логіки наукового дослідження** – всі структурні компоненти курсової роботи мають бути логічно пов'язані між собою:

- Зміст курсової роботи має відповідати її темі.
- Зміст розділів і підрозділів має підпорядковуватися вирішенню визначених у вступі завдань.
- Розділи мають відповідати завданням вашого дослідження.
- Підрозділи мають деталізувати кожне з цих завдань.
- Назви розділів і підрозділів мають відповідати їхньому змісту і не повинні співпадати з темою курсової роботи.
- Висновки до розділів мають містити результати виконання поставлених завдань у відповідних розділах.
- Загальні висновки мають підсумовувати отримані результати дослідження.

Орієнтовний обсяг тексту курсової роботи становить 25-30 сторінок. До основної частини тексту не входять такі структурні компоненти, як: анотація, перелік використаних джерел, додатки.

Основна частина курсової роботи традиційно складається з двох розділів: теоретичного і практичного, хоча розділів практичного характеру може бути більше.

Зміст теоретичного розділу курсової роботи

Перший розділ курсової роботи містить **теоретичні основи дослідження**. Він є фундаментом для подальшого літературознавчого аналізу.

Теоретичний розділ має продемонструвати ваше розуміння ключових термінів і концепцій, на яких базуватиметься дослідження.

Алгоритм роботи над практичним розділом.

У процесі написання першого підрозділу теоретичного розділу необхідно:

- опрацювати літературознавчі джерела теоретико-літературного та історико-літературного характеру: літературознавчі енциклопедії та словники [2], підручники, посібники, монографії, наукові статті у фахових виданнях тощо;
- обґрунтувати використання релевантних літературознавчих термінів і понять, якими ви будете послуговуватися в процесі дослідження;
- систематизувати історико-літературний матеріал, пов'язаний з темою дослідження, аби мати можливість розглядати твір у контексті літературного процесу;
- супроводити фактичний матеріал посиланнями на науковців, чийі праці складають методологічне підґрунтя вашого дослідження, і на використані вами джерела, дотримуючись правил академічної доброчесності.

Теоретичний розділ має показати глибоку обізнаність у науковій темі, яку ви досліджуєте, і стати вагомим підґрунтям для наступного – практичного розділу.

Відповідно під час написання другого підрозділу теоретичного розділу варто:

- зібрати і детально проаналізувати фундаментальні літературознавчі джерела літературно-критичного характеру, присвячені дослідженню обраної вами теми;

- систематизувати літературно-критичний матеріал, пов'язаний з темою і завданнями дослідження, і розподілити його окремо з кожного завдання;
- визначити провідні тенденції осмислення наукової проблеми, окреслити основні ідеї й аргументи, які висловлюються науковцями;
- зауважити різні погляди на наукову проблему, яку ви досліджуєте, розбіжності інтерпретацій літературного твору, який є об'єктом вашого дослідження, дискусійні питання, що виникають у літературознавчих студіях стосовно предмету вашої курсової роботи тощо.

Алгоритм опрацювання наукових джерел

В процесі опрацювання джерел варто одразу

- зберігати релевантні теоретичні визначення і цитати, які ви плануєте використати,
- фіксувати видання і номер сторінки, де міститься релевантний для цитування матеріал, з дотриманням правил академічної доброчесності [5];
- вносити у текст розділу «робочі» покликання із зазначенням автора і сторінки джерела, наприклад: (Затонський, с. 30), з огляду на те, що перелік використаних джерел буде доповнюватися і відповідно нумерація в переліку змінюватиметься;
- поступово формувати перелік використаних джерел в алфавітному порядку з наскрізною нумерацією і бібліографічним описом [9].

У **висновках до розділу** ви маєте вказати на результати опрацювання наукової літератури, що становитимуть теоретико-методологічну базу вашого дослідження.

Пам'ятайте: теоретичний розділ створює наукове підґрунтя вашої курсової роботи, надає впорядкованості дослідженню і дозволяє логічно перейти до власного аналізу літературного твору.

Зміст практичного розділу курсової роботи

Практичний розділ курсової роботи передбачає самостійний **літературознавчий аналіз художнього твору** відповідно до поставленої мети і потребує ретельної роботи з текстом.

Відбір фактичного матеріалу для практичного розділу курсової роботи передбачає прочитання й опрацювання художнього твору.

Будьте готові прочитати твір декілька разів. Аби отримати гарний результат, текст потрібно читати під різними кутами зору відповідно до конкретного завдання з переліку, визначеного у вступі.

Алгоритм роботи над практичним розділом.

Робота над практичним розділом вимагає послідовного виконання кожного завдання дослідження за таким алгоритмом:

1. В процесі прочитання твору варто добирати матеріал, релевантний для виконання одного завдання.
2. Зібравши матеріал, слід відразу його систематизувати і проаналізувати.
3. Результати проведеного аналізу необхідно невідкладно занотувати як чернетку відповідного підрозділу.
4. Усі цитування в тексті обов'язково супроводити «робочими» покликаннями за вказаним зразком.
5. Зберегти чернетку підрозділу окремим файлом з відповідною назвою.
6. Розпочати роботу над наступним підрозділом у такий самий спосіб.

За умови компаративної/міжгалузевої теми слід аналогічно опрацьовувати усі об'єкти дослідження: літературні твори, які ви порівнюєте; оригінал літературного твору і переклади; літературний твір і кінострічку; літературний твір і театральну постановку тощо.

Практичний розділ є основою усієї курсової роботи. Саме він визначає новизну вашого наукового внеску і практичне значення проведеного дослідження. Тому усі ваші спостереження й узагальнення мають бути

аргументовані і доведені за допомогою фактичного матеріалу та супроводжуватися посиланнями на текст літературного твору.

Хоча обсяг кожного розділу курсової роботи чітко не регламентується, проте практичний розділ за обсягом не може бути меншим за теоретичний розділ. Кількість і обсяг підрозділів практичного розділу залежить від рубрикації завдань, визначених у вступі.

Заголовок практичного розділу має перегукуватися з темою курсової роботи і метою дослідження, але не повторювати їх дослівно. Заголовки підрозділів мають відповідати змісту окремих завдань курсової роботи і бути максимально лаконічними.

У **висновках до розділу** необхідно вказати результати проведеного літературознавчого аналізу під час вирішення визначених від початку роботи завдань практичного характеру.

Пам'ятайте: вдало написаний практичний розділ курсової роботи доводить вашу здатність до самостійного наукового пошуку і оригінальність запропонованої вами інтерпретації твору.

Зміст загальних висновків курсової роботи

Загальні висновки є вагомим компонентом курсової роботи. Вони підсумовують увесь зміст дослідження, а не окремих його частин. Тому в загальних висновках слід уникати повторення висновки до розділів роботи й узагальнити увесь попередній матеріал.

У загальних висновках не слід посилатися на праці інших дослідників, не варто цитувати художній твір, наводити приклади чи інші додаткові аргументи для підтвердження вашої думки. Доказова база вашого дослідження має бути викладена у розділах основної частини роботи.

Загальні висновки мають переконливо доводити, що мета курсової роботи досягнута, а всі позначені в дослідженні завдання виконані. Формулювання загальних висновків мають логічно перегукуватися зі змістом завдань і демонструвати пропоноване вами рішення наукової проблеми, озвученої у темі

курсової роботи. Відповідно до визначених у вступі завдань треба вказати, що саме було вами досягнуто у ході проведеного дослідження: що було проаналізовано, систематизовано, простежено, встановлено, обґрунтовано, розроблено, доведено тощо.

Зміст загальних висновків передбачає стислий виклад вашої наукової концепції у дослідженні обраної теми, а також має підкреслити новизну результатів дослідження і практичну цінність ваших здобутків.

Орієнтовний обсяг загальних висновків – 2 сторінки.

Пам'ятайте: вагомість вашого дослідження головним чином залежить від ґрунтовності загальних висновків курсової роботи.

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Наступним етапом виконання курсової роботи після написання основної частини є її апробація, яка передбачає публічну репрезентацію результатів дослідження науковому загалу.

Важливість апробації результатів дослідження

Оприлюднення результатів дослідження відіграє важливу роль у виконанні роботи.

Апробація ефективна як практика самоконтролю і вдосконалення роботи. У процесі підготовки до апробації і під час презентації результатів дослідження ви можете виявити прогалини, помилки чи недоліки і вчасно їх виправити.

Апробація є проміжною формою контролю виконання курсової роботи. Апробація дозволяє отримати об'єктивну оцінку якості виконаної роботи, її відповідності чинним вимогам та науковим стандартам, почути думки інших дослідників і дає можливість врахувати отримані відгуки і рекомендації на завершальному етапі курсової роботи.

Апробація надає можливість набути корисний досвід наукової комунікації з аудиторією, який допоможе розвинути комунікативні навички, вміння структурувати і чітко викладати свої думки, відповідати на питання, брати участь у науковій дискусії, обстоювати власну позицію і додасть вам впевненості у своїх силах.

Апробація створює передумови визнання науковим загалом результатів вашої роботи. Публікація тез або статті за результатами дослідження у науковому виданні, що оприлюднює ваші здобутки перед широкою аудиторією фахівців, підтверджує їхню наукову цінність.

Пам'ятайте: публічна апробація результатів дослідження сприятиме вашому розвитку як науковця і стане важливим кроком до успішного захисту курсової роботи.

Форми апробації

Апробація результатів дослідження відбувається у формі:

- доповіді на студентській науковій конференції,
- тез у збірнику матеріалів наукової конференції або статті у науковому періодичному виданні.

Алгоритм дій під час апробації

Підготовка до апробації результатів курсової роботи потребує ретельного планування і відповідального ставлення, оскільки вона передбачає оприлюднення ваших наукових досягнень.

Готуючись до апробації, врахуйте декілька важливих факторів:

1. Заздалегідь поцікавтеся термінами проведення заходу, у якому ви плануєте взяти участь.
2. Завчасно подайте заявку на участь у конференції, вказавши тему вашої доповіді і відповідну секцію за зразком, вказаним в інформаційному листі, і подякуйте організаторам за запрошення.
3. Візьміть до уваги інформацію щодо
 - умов участі,
 - таймінгу виступу,
 - вимог до змісту і оформлення публікації у збірнику матеріалів наукової конференції,
 - дедлайну подання матеріалів.
4. Підготуйте доповідь на заявлену вами тему відповідно до вимог, вказаних в інформаційному листі конференції.
5. Подбайте про технічну можливість долучитися до учасників конференції онлайн.
6. За наявності презентації попередьте модератора секції про потребу використання функції демонстрації екрану.
7. Замовте шифр УДК, скориставшись послугами бібліотеки університету [8].

8. Оформіть матеріали до публікації, дотримуючись вимог до оформлення, вказаних в інформаційному листі конференції.

9. Надішліть матеріали до збірника матеріалів конференції у встановлений термін і подякуйте організаторам за можливість їхньої публікації.

10. Отримавши сертифікат учасника конференції, подякуйте організаторам за можливість взяти участь у заході.

Пам'ятайте: під час апробації результатів вашого дослідження ви відповідаєте за точність викладених фактів і дотримання авторських прав[5]. За порушення правил академічної доброчесності та невідповідність вимогам ваші матеріали можуть бути відхилені організаторами конференції.

Алгоритм підготовки доповіді і виступу

Доповідь на науковій конференції передбачає презентацію результатів вашого дослідження науковій спільноті.

1. Насамперед оберіть матеріал для доповіді.

Матеріалом для доповіді може бути зміст окремих підрозділів практичного або теоретичного розділу або зміст усієї курсової роботи.

2. Сформулюйте тему доповіді.

Тема доповіді має відповідати матеріалу, який ви презентуєте, і може перегукуватися з назвою курсової роботи або заголовками підрозділів.

3. Підготуйте доповідь відповідно до академічних вимог.

Незалежно від обсягу матеріалу, який ви обираєте для апробації, ваша доповідь має бути

- стислою: містити основні результати дослідження (обсягом – до 5 сторінок);
- логічно впорядкованою: мати чітку структуру;
- аргументованою: містити обґрунтування висновків;
- змістовною: відтворювати вашу наукову концепцію.

Зміст доповіді:

- Тема доповіді

- Постановка наукової проблеми та її актуальність.
- Короткий аналіз досліджень цієї проблеми.
- Мета і завдання наукової роботи.
- Формулювання основних результатів власного дослідження.
- Висновки та перспективи дослідження.
- Література, на яку ви посилаєтеся під час доповіді.

4. Підготуйте презентацію.

Презентація за доповіддю допоможе вам структурувати матеріал доповіді і покращить її сприйняття.

Алгоритм підготовки презентації:

- Візуалізуйте лише основні тези доповіді (обсягом – до 5 слайдів).
- Дотримуйтесь логіки доповіді.
- Зробіть формулювання максимально лаконічними й інформативними.
- Дотримуйтесь наукового стилю викладу матеріалу.
- Використовуйте єдиний дизайн для всіх слайдів.
- Уникайте зайвої ілюстративності.

5. Підготуйтеся до публічного виступу.

Завчасна підготовка додасть вам упевненості, а вашому виступу – переконливості.

Алгоритм підготовки виступу:

- Влаштуйте репетицію виступу, записуючи себе на відео.
- Скоригуйте тривалість доповіді відповідно до таймінгу (5-10 хв).
- Внесіть корективи щодо манери виступу: впевненого доброзичливого тону, оптимального темпу, чіткої дикції, помірної емоційності, природної жестикуляції тощо.
- Передбачте можливі питання за змістом доповіді і підготуйте стислі аргументовані відповіді (1-2 хв на відповідь).
- Обміркуйте свій зовнішній вигляд: мейкап, зачіску, дрес код, – і зробіть власний образ релевантним ситуації і цільовій аудиторії.

Пам'ятайте: Підготовка доповіді і виступу – доволі тривалий процес. Почніть готуватися заздалегідь. Це дозволить вам почуватися комфортніше і сприятиме успішній апробації результатів вашого дослідження.

Алгоритм виступу на конференції

1. Привітайтеся з організаторами й учасниками конференції.
2. Назвіть тему своєї доповіді.
3. Поясніть вибір наукової проблеми та аргументуйте її актуальність.
4. Поінформуйте про результати аналізу попередніх досліджень цієї проблеми.
5. Вкажіть на мету і завдання вашої наукової роботи.
6. Ознайомте з основними результатами власного дослідження.
7. Зробіть висновки проведеного дослідження.
8. Запропонуйте перспективні напрямки дослідження.
9. За потреби згадайте джерела, на які ви посилаєтесь під час доповіді.
10. Проілюструйте основні тези доповіді за допомогою презентації.
11. Надайте відповіді на питання учасників конференції.
12. Подякуйте присутнім за увагу.

Пам'ятайте: ваш виступ на конференції є презентацією і ваших наукових досягнень, і вашої особистості. Подбайте про те, щоб ваш виступ був цікавим, а ваша присутність на конференції стала приємною для всіх.

Підготовка наукової публікації

Наступною формою апробації курсової роботи є підготовка наукової публікації: тез у збірнику матеріалів наукової конференції або статті у науковому періодичному виданні.

Тези і стаття – це жанри наукової комунікації, призначені для оприлюднення результатів наукового дослідження.

Наукові жанри подібні за структурою і обов'язково містять:

- Постановку наукової проблеми та її актуальність.

- Короткий аналіз досліджень цієї проблеми.
- Мету і завдання наукової роботи.
- Формулювання основних результатів власного дослідження.
- Висновки та перспективи дослідження.
- Літературу: перелік джерел, на які покликання у доповіді.

Особливості наукових тез:

- стислий виклад основних положень наукового дослідження,
- невеликий обсяг (1-3 сторінки)
- призначені для публікації у збірнику матеріалів конференції.

Особливості наукової статті:

- детальний виклад основних положень наукового дослідження,
- більший порівняно з тезами обсяг (6-24 сторінки),
- призначена для публікації у наукових періодичних виданнях.

Підготовка наукової публікації потребує додаткового часу і зусиль після виступу на конференції. Основою для майбутньої публікації є ваша доповідь на конференції, яку потрібно оформити за законами жанру тез або статті.

Алгоритм підготовки наукової публікації

1. Оформіть доповідь відповідно до редакційних вимог, які визначають:

- обсяг публікації;
- технічні параметри: формат документу, різновид гарнітури, розмір кегля, тип шрифту;
- структуру і параметри форматування елементів;
- стандарт оформлення переліку використаних джерел.

За умови планування збірника матеріалів конференції вимоги до оформлення тез висуваються організаторами і заздалегідь оприлюднюються в інформаційному листі. Це дає можливість одразу врахувати вимоги до публікації під час підготовки доповіді і суттєво заощадити час (Додаток 5). Інколи умовою участі у конференції є попередня підготовка збірника

матеріалів. У такому разі тези доповіді потрібно надіслати разом із заявкою на участь у конференції.

Вимоги до оформлення статті затверджуються редакційною колегією часопису і традиційно розміщуються наприкінці кожного числа наукового періодичного видання.

Здобувачі вищої освіти в НДУ мають можливість безкоштовно оприлюднити наукову статтю в університетському часописі для молодих науковців «Вісник студентського наукового товариства». Оголошення про набір публікацій до чергового числа «Вісника студентського наукового товариства» можна знайти на сайті НДУ[10]. З вимогами до публікації можна ознайомитися за останнім числом збірника, розміщеним у відповідному розділі.

2. Заовте шифр УДК в бібліотеці НДУ[8].

3. Повністю готову наукову публікацію в електронному форматі надішліть на рецензування науковому керівнику.

4. Опрацюйте відрецензований науковим керівником файл, відкоригуйте текст доповіді, враховуючи зауваження і рекомендації, і надайте відредагований варіант публікації на повторну перевірку.

5. За умови схвалення публікації науковим керівником надішліть матеріали упорядникам збірника чи редакційній колегії часопису.

Пам'ятайте: наукова публікація не є дописом у соціальній мережі. Оприлюднені за вашим авторством матеріали не можливо буде виправити чи видалити.

ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завершальним етапом виконання курсової роботи є її оформлення відповідно до чинних вимог. Вимоги до оформлення є однаковими для всіх видів наукових робіт: курсової, дипломної і магістерської, за винятком вимоги до обсягу тексту роботи. Загальні вимоги до оформлення наукової роботи визначені змістом Положення про випускню кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя [6].

Алгоритм оформлення курсової роботи

На етапі завершення курсової роботи слід ретельно перевірити всі її складники: текст, структуру, технічні параметри, систему покликань і перелік використаних джерел. За наявності додатків перевірити і їх.

1. Додайте титульну сторінку курсової роботи за визначеним зразком (Додаток 6).

2. Повністю прочитайте текст курсової роботи.

3. Перевірте релевантність змісту роботи темі, меті і завданням дослідження: переконайтеся, що

- зміст розділів і підрозділів чітко відповідає визначеним завданням і не містить зайвої інформації;
- послідовність підрозділів вітворює логіку дослідження;
- загальні висновки доводять виконання завдань і досягнення поставленої мети.
- усі частини роботи логічно пов'язані між собою.
- вживання термінології є релевантним;
- цитування художнього твору і літературознавчих джерел є релевантним;
- аргументація є переконливою;

- висновки обґрунтовані;
- відсутня смислова тавтологія.

4. Додайте анотацію про зміст і результати дослідження українською та англійською мовою (до 1800 символів) та ключові слова, що характеризують об'єкт і предмет дослідження.

5. Відредагуйте стиль викладу матеріалу: переконайтеся, що він відповідає вимогам наукового стилю:

- висловлювання є точними, лаконічними і логічно пов'язаними;
- текст не обтяжений окличними і питальними синтаксичними конструкціями;
- текст є емоційно нейтральним, не містить експресивної чи розмовної лексики.

6. Відредагуйте текст відповідно до чинного правопису:

- перевірте правопис тексту самостійно або послуговуючись відповідними програмами та налаштуваннями: Microsoft Word, Google docs, Grammarly тощо;
- виправте виявлені одруківки, орфографічні помилки, порушення правил пунктуації;
- перевірте сумнівні випадки за академічними словниками української мови, словниками літературознавчих термінів;
- усуньте стилістичні недоліки тексту: неузгодженість, повтори, плеоназми, росіянізми тощо.

7. Завершіть оформлення тексту курсової роботи за технічними параметрами відповідно до вимог [6]:

- уніфікуйте стиль оформлення: шрифт Times New Roman; розмір кегля – 14; інтервал між рядками – 1,5; абзацний відступ – 1,25; береги: ліворуч – 30 мм, праворуч – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм;
- уніфікуйте оформлення посилань у тексті курсової роботи: у квадратних дужках зазначте номер джерела в переліку літератури, наприклад: [1]; номер джерела в переліку літератури і номер сторінки, наприклад: [2, с. 30];

номер джерела в переліку літератури, номер тому і номер сторінки, наприклад: [3, т. 2, с. 21] тощо. Розділовий знак ставте після закриття дужок, наприклад: [4, с. 44]. Між посиланнями на різні джерела ставте крапку з комою, наприклад: [3, т. 1, с. 121; [3, т. 2, с. 211];

- уніфікуйте оформлення лапок у тексті курсової роботи: використовуйте у тексті лише один тип лапок, наприклад: « »;

- перегляньте правильність оформлення структурних частин курсової роботи: кожна структурна частина (анотація, зміст, вступ, розділи, загальні висновки, перелік використаних джерел, додатки) має починатися з нової сторінки;

- оформіть заголовки структурних частин: великими літерами, наприклад: ВСТУП, ДОДАТКИ тощо. Слово РОЗДІЛ та заголовок розділу розміщуються по центру сторінки. Заголовки підрозділів починаються з великої літери і розміщуються з абзацу. Крапка після заголовків не ставиться;

- пронумеруйте сторінки праворуч зверху, нумерацію починайте від титульної сторінки, але порядковий номер сторінки на ній не вказуйте;

- відкоригуйте бібліографічне оформлення створеного в алфавітному порядку з наскрізною нумерацією переліку використаних джерел відповідно до вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 [9];

- уніфікуйте посилання на додатки: за наявності додатків у тексті робіть посилання на них у круглих дужках, наприклад: (Додаток 1). Пронумеруйте додатки з огляду на порядок посилання на них у тексті курсової роботи.

8. Перевірте текст основної частини курсової роботи на оригінальність:

- використайте онлайн сервіси для перевірки унікальності тексту [11], [12];

- за потреби відредагуйте текст курсової роботи для підвищення рівня його оригінальності.

9. Надішліть електронний варіант курсової роботи на рецензування науковому керівнику.

10. Відредагуйте текст відповідно до рекомендацій наукового керівника і надішліть на повторну перевірку.

11. Після схвалення наукового керівника й отримання позитивного відгуку роздрукуйте текст курсової роботи на одній сторінці аркуша формату А4, перегляньте друкований текст та зброшуруйте роботу.

12. Надайте науковому керівнику друкований варіант курсової роботи не пізніше як за 10 днів до захисту. Дату подання роботи зафіксуйте у лаборанта кафедри.

Пам'ятайте: Правильне оформлення курсової роботи підкреслює її вагомість і наукову цінність та водночас засвідчує ваш фаховий рівень в царині наукової діяльності.

ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Захист результатів дослідження є підсумковим етапом виконання курсової роботи.

Публічний захист курсової роботи на відкритому засіданні членів комісії є водночас

- важливою формою апробації наукових досягнень,
- формою підсумкового контролю за виконанням курсової роботи.

Захист має на меті продемонструвати вашу здатність здійснювати наукове дослідження актуальних літературознавчих проблем та презентувати отримані результати із дотриманням академічної доброчесності.

Процедура захисту наукової роботи визначена нормативними документами НДУ імені Миколи Гоголя [6] і передбачає:

1. Допуск до захисту за умови виконання усіх вимог навчального плану, зазначеного у висновку наукового керівника.
2. Усний виступ перед комісією з таймінгом до десяти хвилин (орієнтовно до 5 сторінок тексту), що містить:
 - обґрунтування актуальності теми;
 - визначення мети і завдань роботи;
 - розкриття наукової новизни та практичної значущості отриманих результатів;
 - виклад висновків.
3. Відповіді на запитання членів комісії та присутніх.

Алгоритм підготовки до захисту курсової роботи

1. Завчасно почніть підготовку до захисту.
2. Скористайтеся попереднім досвідом апробації результатів дослідження.
3. Готуючи доповідь до захисту,

- сфокусуйте увагу на переконливості аргументації щодо вашої наукової концепції,

- продемонструйте самостійність виконання дослідження,
- підкресліть інноваційний характер отриманих результатів, наукову та практичну цінність роботи,

4. Готуючи виступ, намагайтеся продемонструвати власні фахові компетентності і soft-skills:

- глибоку обізнаність у матеріалі дослідження,
- ґрунтовну філологічну, зокрема літературознавчу підготовку,
- розвинені комунікативні навички,
- вміння ефективно використовувати сучасні технології,
- високий рівень емоційного інтелекту.

5. Попрактикуйте виступ, записуючи себе на відео.

6. Скорируйте тривалість доповіді відповідно до таймінгу (5-10 хв).

7. Попрацюйте над манерою виступу.

8. Підготуйте стислі аргументовані відповіді на можливі питання членів комісії (1-2 хв на відповідь).

9. Зробіть свій зовнішній вигляд релевантним ситуації і цільовій аудиторії.

10. Підготуйте коротку презентацію до захисту курсової роботи (до 5 слайдів). Зауважте, що не доцільно використовувати презентацію до виступу на конференції.

Пам'ятайте: Підготовка доповіді і виступу – доволі тривалий процес. Почніть готуватися заздалегідь. Це дозволить вам почуватися комфортніше і сприятиме успішній апробації результатів вашого дослідження.

Алгоритм виступу під час захисту курсової роботи

1. Привітайтеся з членами комісії і присутніми на захисті.
2. Назвіть тему своєї курсової роботи.
3. Аргументуйте актуальність наукової проблеми.

4. Стисло поінформуйте про результати аналізу попередніх досліджень цієї проблеми.

5. Вкажіть на мету і завдання вашої наукової роботи.

6. Ознайомте з основними результатами власного дослідження.

7. Сфокусуйте увагу на висновках проведеного дослідження.

8. Запропонуйте перспективні напрямки дослідження.

9. За потреби згадайте джерела, на які ви посилаєтеся під час доповіді.

10. Проілюструйте основні тези доповіді за допомогою презентації.

11. Надайте відповіді на питання членів комісії і присутніх.

12. Подякуйте науковому керівнику за допомогу під час виконання курсової роботи, членам комісії і присутнім – за питання і рекомендації.

Пам'ятайте: захист курсової роботи є підсумком тривалого процесу наукового дослідження. Подбайте про те, щоб ефективно презентувати ваші здобутки й успішно захистити ваш перший науково-дослідницький проєкт.

Шановні друзі!

Сподіваюся, ці рекомендації стануть вам у нагоді і допоможуть реалізувати ваші креативні ідеї. Бажаю вам успіху у виконанні курсової роботи!

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібліотека світової літератури. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/>
2. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія. У двох томах. Т. 1. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К.: ВЦ «Академія», 2007. 608 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_1/;
Т.2. / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. К.: ВЦ «Академія», 2007. 624 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kovaliv_Yurii/Literaturoznavcha_entsyklopediia_U_dvokh_tomakh_T_2/
3. Козлик І. Літературознавчий аналіз художнього твору в умовах сучасної міжнаукової та міжгалузевої взаємодії. Брно, 2020. 235 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Kozlyk_Ihor/Literaturoznavchyi_analiz_khudozhnoho_tekstutvoru_v_umovakh_suchasnoi_mizhnaukovoï_ta_mizhhaluzevoi_/
4. Національна бібліотека України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Положення Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя про академічну доброчесність. Ніжин : НДУ, 2019. 10с. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozennia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf
6. ПОЛОЖЕННЯ про випускню кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Ніжин: НДУ, 2023. 21с. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/2022%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84.%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%20%28%D0%B7_%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%202023%29.pdf
7. Положення про організацію освітнього процесу в Ніжинському державному Університеті імені Миколи Гоголя. Ніжин : НДУ, 2018. 46 с. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/onp2018.pdf

8. Послуги бібліографічного відділу бібліотеки НДУ імені академіка М.О. Лавровського. URL: <https://library.ndu.edu.ua/index.php/poslugi/2015-02-17-14-03-24>
9. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL: <https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/02/prykklady-oformlennja-bibliohrafichnoho-opysu-zhidno-dstu-8302.pdf>
10. Редакційна колегія «Вісника студентського наукового товариства НДУ імені Миколи Гоголя». URL: <http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/studentska-naukova-robota/visnik-naukovogo-tovaristva>
11. Сервіс для перевірки унікальності тексту Edu-Birde. URL: <https://edubirdie.com/plagiarism-checker/>
12. Сервіс для перевірки унікальності тексту Turnitin Similarity. URL: <https://www.turnitin.com/products/unicheck/>
13. Ференц Н.С. Сучасні методологічні засади літературознавства: навчально-методичний посібник для студентів філологічного факультету; Упоряд. О. М. Чижмар; відповід. за вип. В. В. Барчан. Ужгород : Гражда, 2021. 140 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/37051>
14. Чтиво. Електронна бібліотека авторів. URL: <https://chtyvo.org.ua/authors/>

ДОДАТКИ

Додаток 1

Орієнтовний перелік тем курсових робіт

1. Художня рецепція біблійних образів і мотивів у містерії Дж.Г.Байрона «Каїн» та в романі Ж.Сарамаго «Каїн» (порівняльний аспект).
2. Художня рецепція біблійних мотивів у романах Ф.Кафки «Замок» та Г.Гессе «Степовий вовк» (порівняльний аспект).
3. Біблійний наратив у фентезі Р.Р.Толкіна «Володар перснів» та К.С.Льюїса «Хроніки Нарнії» (порівняльний аспект).
4. Типологія образів у комедіях Л. де Веги «Собака на сіні» та Ж.Б.Мольєра «Тартюф».
5. Типологія образів у повістях М.Гоголя «Ніч перед Різдвом» та Е.Т.А.Гофмана «Малюк Цахес» (порівняльний аспект).
6. Типологія жіночих образів у романах Дж.Остін «Гордість і упередження» та Ш.Бронте «Джейн Ейр» (порівняльний аспект).
7. Типологія жіночих образів у романах Е.Золя «Пастка» і Г.Флобера «Пані Боварі».
8. Типологія образів у драмах Г.Ібсена «Ляльковий дім» та Б.Шоу «Пігмаліон».
9. Типологія образів у драмах Б.Брехта «Матінка Кураж та її діти» та Ф.Дюрренматта «Гостина старої дами» (порівняльний аспект).
10. Типологія жіночих образів у романах Ш.Бронте «Джен Ейр» та Дж.Фаулза «Подруга французького лейтенанта» (порівняльний аспект).
11. Типологія жіночих образів у романах Т.Гарді «Тес із роду д'Ербервілів» та Дж.Фаулза «Подруга французького лейтенанта» (порівняльний аспект).
12. Типологія жіночих образів у романах М.Етвуд «Оповідь служниці» та С.Коллінз «Голодні ігри» (порівняльний аспект).
13. Антиутопічний вимір повістей М.Булгакова «Собаче серце» та Дж.Оруелла «Колгосп тварин» (порівняльний аспект).

14. Антиутопічний вимір романів К.Кізі «Над зозулиним гніздом» та В.Берроуза «Оголений сніданок» (порівняльний аспект).
15. Антиутопічний вимір романів К.Ішігуро «Не відпускай мене» та Д.Кіза «Квіти для Елджернона» (порівняльний аспект).
16. Художнє осмислення «теми втраченого покоління» у романах Е.Хемінгуея «Прощавай, зброе!» та Е.М.Ремарка «На Західному фронті без змін».
17. Художнє осмислення «теми втраченого покоління» у романах Г.Белля «Очима клоуна» та М.Фріша «Ното Фабер» (порівняльний аспект).
18. Художня рецепція міфу про американську мрію у романах Ф.С.Фіцджеральда «Великий Гетсбі» та Т.Драйзера «Американська трагедія» (порівняльний аспект).
19. Художня рецепція міфу про американську мрію у романах Дж.Стейнбека «Зима незгоди нашої...» та Дж.Апдайка «Кентавр» (порівняльний аспект).
20. Семантика образу дороги у романах Дж.Керуака «На дорозі» та К.Маккарті «Дорога» (порівняльний аспект).
21. Художня рецепція історії дорослішання у романах Дж.Д.Селінджера «Ловець у житі» та С.Таунсенд «Таємний щоденник Адріана Моула» (порівняльний аспект).
22. Художня рецепція історії дорослішання у романах С.Таунсенд «Таємний щоденник Адріана Моула» та Й.Ягелло «Кава з кардамоном» (порівняльний аспект).
23. Художня рецепція історії дорослішання у романах А.Гавальди «35 кіло надії» та У.Старка «Диваки і зануди» (порівняльний аспект).
24. Типологія жіночих образів у повісті-казці Л.Керрола «Аліса в Дивокраї» та повісті-казці Н.Геймана «Кораліна» (порівняльний аспект).
25. Художня рецепція історії дорослішання у сучасному фентезі Д. Вінн Джонс «Мандрівний замок Хаула» та Н.Геймана «Кораліна» (порівняльний аспект).

Зразок календарного плану виконання курсової роботи

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Олексія Грисюка (ім'я та прізвище студента)

Антиутопічний вимір роману Джонатана Свіфта «Мандри Гулівера»
(тема курсової роботи)

№	Назва етапів курсової роботи	Термін виконання	Примітка
1	Збір і аналіз інформації за обраною темою. Написання вступу до курсової роботи. Визначення структури та змісту курсової роботи.	1-15 вересня	
2	Опрацювання літературознавчих джерел. Написання теоретичного розділу курсової роботи	16-30 вересня	
3	Опрацювання художнього твору. Написання практичного розділу курсової роботи.	1-30 жовтня	
4	Написання висновків курсової роботи. Підготовка тез за результатами дослідження та їх апробація на науковій конференції.	1-15 листопада	
5	Оформлення тексту курсової роботи. Подання курсової роботи науковому керівнику.	16-30 листопада	
6	Підготовка доповіді і презентації до захисту курсової роботи.	1-15 грудня	
7	Захист курсової роботи	16-30 грудня	

Студент (підпис)

Олексій Грисюк (ім'я, прізвище)

Керівник роботи (підпис)

Людмила Остапенко (ім'я, прізвище)

Зразок вступу
до курсової роботи на тему
«Художня інтерпретація міфологічних та історичних сюжетів
у романі Дж. Мартіна «Гра престолів»

ВСТУП

Література фентезі з кожним днем обіймає стійкіші позиції у сучасному літературному процесі. З середини ХХ століття фентезі стає популярним та поширеним жанром, приваблюючи читачів своїми незвичайними, часом містичними сюжетами, основою для яких є міфи та легенди, національний фольклор. Завдяки жанру фентезі стали відомими такі письменники, як Дж.Р.Р.Толкін, Дж.Мартін, Дж.Роулінг, Р.Желязни, А.Сапковський та інші.

Популярність літератури фентезі спричиняє активний науковий інтерес до її вивчення. Теоретико-методологічну основу аналізу міфологічної традиції в літературі склали праці науковців: М.Еліаде [1], Є.Мелетинського [2], К.Леві-Стросса [3], В.Проппа [4], В.Топорова [5]. Вивченням фентезі як жанру літератури займалися такі дослідники, як В.Гопман [6], А.Самсонова [7], В.Гончаров [8]. Фентезійний світ Джорджа Мартіна та циклу романів «Пісня льоду і полум'я» зацікавив коло літературознавців: А.Лушкау [9], Дж.Лаудера [10], А.Данюшевську-Грехем [11], К.Конюхова [12] та інших.

Актуальність дослідження полягає в необхідності концептуального аналізу функціонування міфологічних та історичних сюжетів у циклі романів Дж.Мартіна «Пісня льоду і полум'я». Попри те, що багато науковців досліджували світ «Гри Престолів», досі не з'ясовано, яку роль відіграє міф та історія у творчості письменника.

Об'єктом дослідження є роман «Гра престолів» із циклу романів Дж.Мартіна «Пісня льоду і полум'я».

Предмет дослідження – міфологічні мотиви, історичні сюжети у романі «Гра престолів» із циклу романів Дж.Мартіна «Пісня льоду і полум'я».

Метою дослідження є виявлення особливостей художньої інтерпретації міфологічних мотивів та історичних сюжетів та їх ролі у романі «Гра престолів» із циклу романів Дж.Мартіна «Пісня льоду і полум'я».

Завдання, які постають при виконанні дослідження:

- розкрити своєрідність жанру фентезі, зокрема специфічний вплив на фентезійний жанр міфу та історичної реальності, та систематизувати різновиди фентезі з погляду сучасного літературознавства;

- визначити міфологічні джерела роману Дж. Мартіна «Гра престолів», виокремити міфологічні образи й мотиви, пояснити їх функції у творі;

- проаналізувати роман Дж. Мартіна «Гра престолів» в історичному аспекті, знайти відповідність між подіями у творі та подіями в історії людства, зіставити персонажів твору з їх історичними прототипами;

- пояснити значення історичних сюжетів та міфологічних мотивів у втіленні авторського задуму.

В ході роботи будемо використовувати наступні літературознавчі **методи:** історико-функціональний, компаративний, герменевтичний.

Новизна роботи полягає у виявленні міфологічних образів, мотивів; історичних сюжетів, прототипів у романі Дж. Мартіна «Гра престолів» як засобів створення авторського міфу Дж. Мартіна.

Теоретичне значення роботи визначається тим, що в ній систематизовано різновиди фентезі з погляду сучасного літературознавства, розкрито взаємодію міфу та історичної реальності як специфічну особливість жанру фентезі.

Практичне значення роботи полягає в тому, що дані дослідження можуть бути використанні у вивченні зарубіжної літератури XX та XXI ст., у визначенні зв'язку літератури з міфологією та історією; при проведенні лекцій, спецкурсів, практичних занять, пов'язаних із темою дослідження.

Апробація результатів дослідження. Основний зміст та результати дослідження апробовано на таких конференціях:

Всеукраїнська студентська наукова конференція «Арватівські читання» (Ніжин, квітень 2020);

Міжнародна інтернет-конференція молодих учених і студентів «Глухівські наукові читання» (Глухів, травень 2020).

За матеріалами дослідження було опубліковано праці:

Насико А. А. Міф і література фентезі(сучасні дефініції). Арватівські читання – 2020: збірник тез доповідей Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції. Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2020. 236 с. С. 218-219;

Насико А. А., Функціонування міфологічних мотивів про Трою у романі Дж. Мартіна «Гра престолів». Ніжин: Вісник студентського наукового товариства, 2020. Вип. 23. С. 99-101.

Зразок змісту
курсової роботи на тему
«Художня інтерпретація міфологічних та історичних сюжетів
у романі Дж. Мартіна «Гра престолів»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I. ІСТОРІЯ І МІФ У ЖАНРІ ФЕНТЕЗІ З ПОГЛЯДУ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА.....	7
1.1 Жанрова специфіка та різновиди фентезі.....	7
1.2. Вплив міфу та історії на літературу фентезі.....	10
1.3. Цикл романів Дж.Мартіна «Пісня льоду і полум'я» в сучасному науковому дискурсі.....	13
ВИСНОВКИ ДО I РОЗДІЛУ.....	16
РОЗДІЛ II. МІФ ТА ІСТОРІЯ У РОМАНІ ДЖОРДЖА МАРТІНА «ГРА ПРЕСТОЛІВ».....	18
2.1. Міфологічні образи і мотиви у романі Дж.Мартіна «Гра престолів».....	18
2.2. Історичні сюжети і прототипи у романі Дж.Мартіна «Гра престолів».....	26
ВИСНОВКИ ДО II РОЗДІЛУ.....	33
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	37
ДОДАТКИ.....	40

**Зразок вимог до оформлення тез
конференції «Арватівські читання-2024»**

1. **Обсяг тез наукової доповіді** – до 3-х сторінок формату А 4 (разом зі списком літератури).

2. Технічні параметри:

Електронна версія має бути файлом версії Microsoft Word (розширення *.doc, .docx).

Гарнітура – Times New Roman, кегль – 14 pt; береги: верхній, нижній, лівий – 20 мм, правий – 10 мм; міжрядковий інтервал – 1,0; абзацний відступ – 10 мм; сторінки без нумерації; переносів і приміток не застосовувати.

3. Структура тез і параметри форматування елементів:

- індекс УДК – ліворуч на першому рядку світлим прямим накресленням;
- прізвище та ініціали автора (напівгрубим накресленням), курс і назва факультету (інституту) – прямим накресленням у другому рядку з вирівнюванням ліворуч;
- прізвище та ініціали наукового керівника (напівгрубим накресленням), науковий ступінь, посада – прямим накресленням у третьому рядку з вирівнюванням ліворуч;
- освітній заклад – світлим курсивом у наступному рядку з вирівнюванням ліворуч;
- назва тез – через інтервал посеред рядка великими літерами напівгрубого накреслення;
- основний текст тез – через інтервал на сторінці світлим прямим накресленням з абзацними відступами;
- аналізований ілюстративний матеріал виділяти курсивом, за потреби – напівгрубим курсивом;

- підзаголовок **Література** – через інтервал після тез посеред рядка напівгрубим накресленням; список літератури – в алфавітному порядку забзацними відступами; оформлення переліку джерел за ДСТУ 8302:2015;

- покликання на використані джерела в тексті – у квадратних дужках із зазначенням номера джерела в переліку літератури, то́му й сторінки, напр.: [2, с. 30], [4, т. 8, с. 416];

- нерозривний відступ (Ctrl + Shift + відступ) ставити :
- між ініціалами та прізвищем (напр.: Ф. С. Арват);
- після географічних скорочень (м. Ніжин);
- між знаками номера (№) та параграфа (§) й числами;
- у покликаннях на літературу [14, с. 60];
- між числами й одиницями виміру (20 кг), а також датами (XX ст., 2020 р.);
- чітко розрізняти знаки: дефіс (-) і тире (–) («Ctrl+знак мінуса»).

Зразок оформлення тез

до збірника матеріалів конференції «Арватівські читання-2024»

УДК 373.5.016:821.111-21]:791.52

Єгорова М.О., магістрантка 1-го курсу факультету філології, історії та політико-юридичних наук

Науковий керівник – **Остапенко Л.М.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, літератури, культурології та журналістики
(*Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя*)

ТРАГЕДІЯ В.ШЕКСПІРА "РОМЕО І ДЖУЛЬЄТТА"У КІНОВЕРСІЇ КАРЛА КАРЛЕЇ ТА ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ НА УРОЦІ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Постановка наукової проблеми та її актуальність.

Короткий аналіз досліджень цієї проблеми.

Мета (завдання) наукової роботи.

Формулювання основних результатів власного дослідження.

Висновки та перспективи дослідження.

Література

1. ...
2. ...
3. ...

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Факультет філології, історії та політико-юридичних наук
Кафедра української мови, літератури, культурології та журналістики

Освітня програма «Середня освіта.
Англійська мова та зарубіжна література»

КУРСОВА РОБОТА
із зарубіжної літератури
АНТИУТОПІЧНИЙ ВИМІР РОМАНУ ДЖОНАТАНА СВІФТА
«МАНДРИ ГУЛІВЕРА»
студента IV курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Олексія Грисюка

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук, доцент
Людмила Остапенко

Члени комісії:
_____ (імя, прізвище, підпис)
_____ (імя, прізвище, підпис)
_____ (імя, прізвище, підпис)

Кількість балів _____
Національна шкала _____
Оцінка ECTS _____

Навчальне видання

Остапенко Людмила

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до написання курсових робіт
із зарубіжної літератури

Технічний редактор – І. П. Борис
Верстка, макетування – О. В. Борщ

Книга друкується в авторському редагуванні.

Підписано до друку 03.03.25 р.	Формат 60x84/16	Папір офсетний
Гарнітура Times	Обл.-вид. арк. 2,17	Електронне вид-ня
Замовлення № 134	Ум. друк. арк. 3,95	

Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя.

м. Ніжин, вул. Воздвиженська, 3^А

(04631) 7–19–72

E-mail: vidavn_ndu@ukr.net

www.ndu.edu.ua

Свідectво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2137 від 29.03.05 р.